

385L0374

7.8.85

EUROOPAN YHTEISÖJEN VIRALLINEN LEHTI

N:o L 210/29

NEUVOSTON DIREKTIIVI,

annettu 25 päivänä heinäkuuta 1985,

tuotevastuuta koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä

(85/374/ETY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 100 artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen⁽¹⁾,ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon⁽²⁾,ottaa huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon⁽³⁾,

sekä katsoo, että

on tarpeen lähentää jäsenvaltioiden lainsäädäntöä, joka koskee valmistajan vastuuta tuotteen puutteellisen turvallisuuden aiheuttamasta vahingosta, koska vallitsevat erilaisuudet saattavat vääristää kilpailua ja vaikuttaa tavaroiden liikkuvuuteen yhteismarkkinoilla sekä johtaa eroihin kuluttajan suojaamisessa vahingolta, jonka tuotteen puutteellinen turvallisuus aiheuttaa hänen terveydelleen tai omaisuudelleen,

valmistajan tuottamuksesta riippumaton vastuu on ainoa asianmukainen keino ratkaista teknistyvälle aikakaudellemme ominainen, nykyaikaiseen tekniseen tuotantoon liittyvien riskien oikeudenmukaisen jakamisen ongelma,

tuottamuksesta riippumattoman vastuun tulisi koskea ainoastaan teollisesti valmistettuja irtaimia esineitä; tämän vuoksi on tarpeen jättää vastuun ulkopuolelle sellaiset maatalous- ja riistatuotteet, joita ei ole teollisesti jalostettu niin, että jalostus voisi aiheuttaa tuotteen puutteellisen turvallisuuden; tässä direktiivissä tarkoitetun vastuun tulisi koskea myös sellaista irtainta esinettä, jota käytetään kiinteistön rakentamisessa tai joka liitetään kiinteistöön,

kuluttajien suojaamiseksi vastuun tulisi koskea jokaista tuotantoon osallistuvaa valmistajaa, jonka valmistama lopputuote tai osatuote taikka toimittama raaka-aine on

turvallisuudeltaan puutteellinen; samasta syystä vastuun tulisi koskea maahantuojaa, joka tuo tuotteen yhteisöön, ja sitä, joka esiintyy valmistajana varustamalla tuotteen nimellään, tavaramerkillään tai muulla erottuvalla tunnuksellaan taikka joka toimittaa tuotteen, jonka valmistajaa ei voida tunnistaa,

kuluttajien suojaamiseksi tulisi tilanteissa, joissa useat henkilöt ovat vastuussa samasta vahingosta, vahinkoa kärsineen voida vaatia täyttä korvausta keneltä tahansa heistä,

kuluttajan hengen ja terveyden sekä omaisuuden suojaamiseksi tuotteen puutteellista turvallisuutta ei tulisi arvioida tuotteen käyttökelpoisuuden mukaan vaan sen mukaan, puuttuuko sellainen turvallisuus, jota yleisöllä kohtuudella on aihetta odottaa; turvallisuuden arvioinnissa merkitystä ei ole sellaisella tuotteen virheellisellä käytöllä, joka ei olosuhteet huomioon ottaen ole puolustettavissa,

riskin kohtuullinen jako vahinkoa kärsineen ja valmistajan kesken edellyttää, että valmistajan olisi voitava vapautua vastuusta, jos hän näyttää tiettyjen vastuusta vapauttavien seikkojen olevan olemassa,

kuluttajan suojaamiseksi valmistajan vastuun on oltava sama, vaikka vahingon syntymiseen on myötävaikuttanut muun henkilön teko tai laiminlyönti; vahinkoa kärsineen myötävaikutus voidaan kuitenkin ottaa huomioon vastuuta vähentävänä tai sen poistavana seikkana,

kuluttajan suojaamiseksi on korvattava kuolema ja muut henkilövahingot sekä esinevahingot; velvollisuus korvata esinevahingot saisi kuitenkin koskea vain yksityiseen käyttöön tai kulutukseen tarkoitettuja tuotteita, ja liiallisten oikeudenkäyntien välttämiseksi esinevahingoissa olisi oltava määrältään kiinteä omavastuu; tämä direktiivi ei saisi vaikuttaa kivun ja säryn tai muun aineettoman vahingon korvaamiseen tapaukseen sovellettavan lainsäädännön mukaisesti,

yhdenmukainen vanhentumisaika vahingonkorvauskanteen nostamiselle on sekä vahinkoa kärsineen että valmistajan edun mukainen,

⁽¹⁾ EYVL N:o C 241, 14.10.1976, s. 9 ja EYVL N:o C 271, 26.10.1979, s. 3

⁽²⁾ EYVL N:o C 127, 21.5.1979, s. 61

⁽³⁾ EYVL N:o C 114, 7.5.1979, s. 15

tuotteet kuluvat, entistä ankarampia turvallisuusmääräyksiä kehitetään ja tiede ja tekniikka kehittyvät; tästä syystä ei olisi kohtuullista pitää valmistajaa vastuussa tuotteen puutteellisesta turvallisuudesta rajoittamatonta aikaa; vastuun olisi sen vuoksi lakattava kohtuullisen ajan kuluttua tämän kuitenkin vaikuttamatta vireillä oleviin korvauskanteisiin,

tehokkaan kuluttajansuojan toteuttamiseksi ei tulisi sallia sopimusehtoja, joilla rajoitetaan valmistajan vastuuta suhteessa vahinkoa kärsineeseen,

jäsenvaltioiden oikeusjärjestysten mukaan vahinkoa kärsineellä saattaa olla oikeus vaatia vahingonkorvausta sopimukseen perustuvan vastuun tai muun kuin tässä direktiivissä tarkoitetun sopimussuhteen ulkopuolisen vastuun perusteella; sikäli kuin tällaiset säännökset edistävät myös tehokasta kuluttajansuojaa, tämä direktiivi ei saisi vaikuttaa niihin; jos lääkevalmisteita koskeva kuluttajansuoja on jäsenvaltiossa tehokkaasti turvattu erityisellä vastuujärjestelmällä, tällaiseen järjestelmään perustuvien korvausvaatimusten tulisi olla edelleen mahdollisia,

vastuu ydinvahingoista on kaikissa jäsenvaltioissa jo järjestetty riittävän erityissäännösin, minkä vuoksi on ollut mahdollista jättää tällaiset vahingot tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle,

maatalouden alkutuotteiden ja riistatuotteiden jättäminen tämän direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle voidaan tietyissä jäsenvaltioissa katsoa epätarkoituksenmukaiseksi kuluttajansuojan rajoittamiseksi sen kannalta, mitä tältä suojalta edellytetään, minkä takia jäsenvaltion olisi voitava laajentaa vastuu koskemaan myös näitä tuotteita,

samasta syystä voidaan tietyissä jäsenvaltioissa katsoa kuluttajansuojan kannalta epätarkoituksenmukaiseksi kuluttajansuojan rajoittamiseksi se, että valmistajalla on mahdollisuus vapautua vastuusta, jos hän näyttää tieteellisen ja teknisen tiedon tason laskettaessa tuote liikkeelle olleen sellainen, ettei tuotteen puutteellista turvallisuutta ole voitu havaita; tämän vuoksi jäsenvaltion olisi voitava pitää voimassa aikaisemmin annetut säännökset tai antaa uudet säännökset, joiden mukaan tähän seikkaan ei voi vedota vastuusta vapautumiseksi; kun kysymys on uudesta lainsäädännöstä, tämän poikkeuksen hyväksi käyttämiseen olisi kuitenkin sovellettava yhteisön seisautusmenettelyä, jotta suojan tasoa voitaisiin mahdollisuuksien mukaan nostaa yhdenmukaisesti kaikkialla yhteisössä,

useimpien jäsenvaltioiden oikeudelliset perinteet huomioon ottaen ei ole aiheellista asettaa valmistajan tuottamuksesta riippumattomalle vastuulle rahamääräistä ylärajaa; kuitenkin siltä osin kuin perinteet ovat erilaisia, näyttää mahdolliselta antaa jäsenvaltiolle mahdollisuus poiketa rajoittamattoman vastuun periaatteesta siten, että

valmistajan kokonaisvastuulle samalla tavalla turvallisuudeltaan puutteellisten samanlaisten tuotteiden aiheuttamista kuolemantapauksista ja muista henkilövahingoista säädetään enimmäismäärä edellyttäen, että tämä määrä säädetään tarpeeksi korkeaksi asianmukaisen kuluttajansuojan ja yhteismarkkinoiden moitteettoman toiminnan takaamiseksi,

tässä direktiivissä säädetty yhdenmukaistaminen ei voi nykyisellä tasollaan olla täydellistä, mutta se avaa tien kohti suurempaa yhdenmukaisuutta; tämän vuoksi on tärkeää, että neuvosto saa säännöllisin väliajoin komissiolta kertomuksen tämän direktiivin soveltamisesta sekä siihen mahdollisesti liittyvät tarpeelliset ehdotukset, ja

tässä suhteessa on erityisen tärkeää riittävän pitkän ajanjakson kuluttua tarkastella uudelleen niitä tämän direktiivin säännöksiä, joiden mukaan jäsenvaltioilla on mahdollisuus poikkeuksiin, jotta näiden poikkeusten vaikutuksista kuluttajansuojaan ja yhteismarkkinoiden toimintaan saadaan käytännön kokemuksia,

ON ANTANUT TÄMÄN DIREKTIIVIN:

1 artikla

Valmistaja vastaa vahingosta, joka aiheutuu hänen tuotteensa puutteellisesta turvallisuudesta.

2 artikla

Tässä direktiivissä "tuotteella" tarkoitetaan kaikkia irtaimia esineitä paitsi maatalouden alkutuotteita ja riistatuotteita, vaikka esine on liitetty toiseen irtaimeen esineeseen tai kiinteistöön. "Maatalouden alkutuotteella" tarkoitetaan maanpinnan kasvutuotteita sekä kotieläintalouden ja kalastuksen tuotteita, lukuun ottamatta tuotteita, joille on suoritettu ensimmäisen asteen jalostus. "Tuotteena" pidetään myös sähköä.

3 artikla

1. "Valmistajalla" tarkoitetaan lopputuotteen valmistajaa, raaka-aineen tuottajaa ja osatuotteen valmistajaa sekä sitä, joka varustamalla tuotteen nimellään, tavaramerkillään tai muulla erottuvalla tunnuksellaan esiintyy tuotteen valmistajana.

2. Valmistajan vastuuta rajoittamatta tässä direktiivissä tarkoitettuna valmistajana pidetään myös sitä, joka elinkeinotoiminnassa tuo tuotteen yhteisöön myyntiä, vuokraamista, leasing-toimintaa tai muuta jakelua varten, ja hän on vastuussa kuten valmistaja.

3. Jos tuotteen valmistajaa ei voida tunnistaa, tuotteen valmistajana pidetään jokaista, joka on laskenut tuotteen liikkeelle, jollei hän ilmoita vahinkoa kärsineelle kohtuullisessa ajassa valmistajaa tai sitä, jolta hän on hankkinut tuotteen. Tätä sovelletaan myös, jos 2 kohdassa tarkoitettu maahantuoja ei käy ilmi maahan tuodusta tuotteesta, vaikka valmistajan nimi kävisikin ilmi siitä.

4 artikla

Vahinkoa kärsineen on näytettävä toteen vahinko, tuotteen puutteellinen turvallisuus sekä puutteellisen turvallisuuden ja vahingon välinen syy-yhteys.

5 artikla

Jos tämän direktiivin säännösten mukaan kaksi tai useampi vastaa samasta vahingosta, he vastaavat yhteisvastuullisesti, mikä ei kuitenkaan estä soveltamasta, mitä kansallisessa lainsäädännössä säädetään takautumisoikeudesta.

6 artikla

1. Tuote on turvallisuudeltaan puutteellinen, jos se ei ole niin turvallinen kuin on ollut aihetta odottaa ottaen huomioon kaikki seikat, kuten:

- a) tuotteesta annetut tiedot;
- b) tuotteen kohtuudella ennakoitavissa oleva käyttö;
- c) ajankohta, jona tuote laskettiin liikkeelle.

2. Tuotetta ei pidetä turvallisuudeltaan puutteellisenä pelkästään sen vuoksi, että myöhemmin on laskettu liikkeelle parempi tuote.

7 artikla

Valmistaja ei ole tämän direktiivin mukaan vastuussa, jos hän näyttää:

- a) että hän ei ole laskenut tuotetta liikkeelle;
- b) että olosuhteet huomioon ottaen on todennäköistä, että tuotteen turvallisuudessa ei ollut vahingon aiheuttanutta puutetta silloin, kun hän laski sen liikkeelle, tai että puute on tullut myöhemmin;
- c) että hän ei ole valmistanut tuotetta myyntiä tai muuta taloudellisia tarkoituksia palvelevaa jakelua varten

eikä valmistanut tai toimittanut sitä elinkeinotoiminnassaan;

- d) että tuotteen puutteellinen turvallisuus on seurausta siitä, että tuotteen on oltava viranomaisten antamien pakottavien määräysten mukainen;
- e) että laskettaessa tuote liikkeelle tieteellisen ja teknisen tiedon taso ei ollut sellainen, että puutteellinen turvallisuus olisi voitu havaita; tai
- f) kun kysymys on osatuotteen valmistajasta, että puutteellinen turvallisuus johtuu sen tuotteen suunnittelusta, johon osatuote on liitetty, tai kyseisen tuotteen valmistajan antamista ohjeista.

8 artikla

1. Valmistajan vastuuta ei vähennä se, että vahinko on aiheutunut sekä tuotteen puutteellisesta turvallisuudesta että kolmannen henkilön teosta tai laiminlyönnistä, tämän kuitenkin rajoittamatta kansalliseen lainsäädäntöön sisältyvien takautumisoikeutta koskevien säännösten soveltamista.

2. Valmistajan vastuuta voidaan kaikki olosuhteet huomioon ottaen sovitella tai se voidaan poistaa kokonaan, jos vahingon on aiheuttanut sekä tuotteen puutteellinen turvallisuus että vahinkoa kärsineen tuottamus tai sen tuottamus, josta vahinkoa kärsinyt on vastuussa.

9 artikla

”Vahingolla” tarkoitetaan 1 artiklassa:

- a) kuolemaa ja muuta henkilövahinkoa;
- b) muun esineen kuin turvallisuudeltaan puutteellisen tuotteen itsensä vahingoittumista tai tuhoutumista, vähennettynä kuitenkin 500 ECU:n omavastuunmäärällä ja edellyttäen, että esine on
 - i) laadultaan yleensä yksityiseen käyttöön tai kulutukseen tarkoitettu ja
 - ii) pääasiassa ollut vahinkoa kärsineen yksityisessä käytössä tai kulutuksessa.

Tämä artikla ei rajoita aineetonta vahinkoa koskevien kansallisten säännösten soveltamista.

10 artikla

1. Jäsenvaltioiden on lainsäädännössään säädettävä, että tässä direktiivissä tarkoitettuihin korvausvaatimuksiin sovelletaan kolmen vuoden vanhentumisaikaa. Vanhentumisaika alkaa päivänä, jona kantaja sai tiedon tai hänen olisi pitänyt saada tieto vahingosta, tuotteen puutteellisesta turvallisuudesta ja valmistajasta.

2. Tämä direktiivi ei estä soveltamasta vanhentumisaajan pysäyttämistä tai keskeyttämistä koskevia jäsenvaltioiden säännöksiä.

11 artikla

Jäsenvaltioiden on lainsäädännössään säädettävä, että vahinkoa kärsineelle tämän direktiivin mukaan kuuluvat oikeudet vanhentuvat kymmenessä vuodessa päivästä, jona valmistaja laski vahinkoa aiheuttaneen tuotteen liikkeelle, jollei vahinkoa kärsinyt ole tänä aikana nostanut kannetta valmistajaa vastaan.

12 artikla

Tässä direktiivissä säädettyä valmistajan vastuuta suhteessa vahinkoa kärsineeseen ei saa rajoittaa tai poistaa sopimusehdolla, joka rajoittaa hänen vastuutaan tai poistaa sen.

13 artikla

Tämä direktiivi ei rajoita vahinkoa kärsineen oikeutta korvaukseen sopimukseen perustuvaa vastuuta tai sopimussuhteen ulkopuolista vastuuta koskevien säännösten nojalla taikka sellaisen erityisen vastuujärjestelmän perusteella, joka on olemassa tämän direktiivin tiedoksiantohetkellä.

14 artikla

Tätä direktiiviä ei sovelleta sellaisiin ydinonnettomuudesta johtuviin vahinkoihin, joihin sovelletaan jäsenvaltioiden ratifioimia kansainvälisiä sopimuksia.

15 artikla

1. Jäsenvaltio voi:
 - a) adellä 2 artiklasta poiketen säätää lainsäädännössään, että tämän direktiivin 1 artiklassa tarkoitettuna "tuotteena" pidetään myös maatalouden alkutuotteita ja riistatuotteita;
 - b) edellä 7 artiklan e kohdasta poiketen pitää voimassa tai tämän artiklan 2 kohtaa noudattaen antaa lainsäädännössään säännökset, joiden mukaan valmistaja on vastuussa, vaikka hän näyttäisi, että tieteellisen ja teknisen tiedon taso silloin, kun hän laski tuotteen liikkeelle, ei mahdollistanut puutteellisen turvallisuuden havaitsemista.
2. Jäsenvaltion, joka aikoo toteuttaa 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettua toimenpiteen, on toimitettava suunniteltu toimenpide kirjallisena komissiolle. Komission on ilmoitettava tästä muille jäsenvaltioille.

Asianomainen jäsenvaltio saa toteuttaa suunnittelemansa toimenpiteen vasta, kun yhdeksän kuukautta on kulunut toimenpiteen ilmoittamisesta komissiolle, ja ainoastaan, jos komissio ei ole sillä välin tehnyt neuvostolle ehdotusta tämän direktiivin muuttamisesta tältä osin. Jollei komissio kuitenkaan kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun se on saanut sanotun ilmoituksen, ilmoita asianomaiselle jäsenvaltiolle, että se aikoo tehdä neuvostolle tällaisen

ehdotuksen, jäsenvaltio voi välittömästi toteuttaa suunnittelemansa toimenpiteen.

Jos komissio tekee neuvostolle tällaisen ehdotuksen tämän direktiivin muuttamisesta edellä mainitun yhdeksän kuukauden määräajan kuluessa, asianomaisen jäsenvaltion on lykättävä toimenpidettä edelleen 18 kuukaudella ehdotuksen tekopäivästä.

3. Kymmenen vuoden kuluttua tämän direktiivin tiedoksi antamisesta komissio antaa neuvostolle kertomuksen siitä, miten tuomioistuinten päätökset, joissa on sovellettu 7 artiklan e alakohtaa ja tämän artiklan 1 kohdan b alakohtaa, ovat vaikuttaneet kuluttajansuojaan ja yhteismarkkinoiden toimintaan. Tämän kertomuksen perusteella neuvosto päättää komission ehdotuksesta perustamissopimuksen 100 artiklan mukaisesti, onko 7 artiklan e alakohta kumottava.

16 artikla

1. Jäsenvaltio voi säätää, että valmistajan kokonaisvastuu samalla tavalla turvallisuudeltaan puutteellisten samanlaisten tuotteiden aiheuttamista kuolemantapauksista ja muista henkilövahingoista rajoitetaan määrään, joka on vähintään 70 miljoonaa ECUa.

2. Kymmenen vuoden kuluttua tämän direktiivin tiedoksi antamisesta komissio antaa neuvostolle kertomuksen siitä, miten 1 kohdassa tarkoitettua mahdollisuutta hyväksi käyttäneiden jäsenvaltioiden soveltama taloudellisen vastuun enimmäismäärä on vaikuttanut kuluttajansuojaan ja yhteismarkkinoiden toimintaan. Tämän kertomuksen perusteella neuvosto päättää komission ehdotuksesta perustamissopimuksen 100 artiklan mukaisesti, onko 1 kohta kumottava.

17 artikla

Tätä direktiiviä ei sovelleta tuotteisiin, jotka on laskettu liikkeelle ennen 19 artiklassa tarkoitettujen säännösten voimaantuloa.

18 artikla

1. Tätä direktiiviä sovellettaessa noudatetaan ECUn määritelmää, joka on annettu asetuksessa (ETY) N:o 3180/78⁽¹⁾, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (ETY) N:o 2626/84⁽²⁾. Vasta-arvo kansallisessa valuutassa lasketaan aluksi sen päivän kurssin mukaan, jona tämä direktiivi on annettu.

2. Joka viides vuosi neuvosto komission ehdotuksesta arvioi tässä direktiivissä mainitut rahamäärät ja tarvittaessa muuttaa niitä yhteisön talouskehityksen ja rahaolojen kehityksen perusteella.

⁽¹⁾ EYVL N:o L 379, 30.12.1978, s. 1

⁽²⁾ EYVL N:o L 247, 16.9.1984, s. 1

19 artikla

1. Jäsenvaltioiden on viimeistään kolmen vuoden kuluttua tämän direktiivin tiedoksiantopäivästä saatettava voimaan tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset. Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä⁽¹⁾.

2. Edellä 15 artiklan 2 kohdassa säädettyä menettelyä sovelletaan tämän direktiivin tiedoksiantopäivästä lukien.

20 artikla

Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

21 artikla

Joka viides vuosi komissio antaa neuvostolle kertomuksen tämän direktiivin soveltamisesta ja tekee tarvittaessa aiheelliset ehdotukset muutoksiksi.

22 artikla

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä 25 päivänä heinäkuuta 1985.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

J. POOS

⁽¹⁾ Tämä direktiivi on annettu tiedoksi jäsenvaltioille 30 päivänä heinäkuuta 1985.